

Struktura

INSTRUKCJA BISKUPA POLOWEGO O STRUKTURZE DUSZPASTERSKIEJ ORDYNARIATU POLOWEGO WOJSKA POLSKIEGO

Art.1. Instrukcja niniejsza określa i porządkuje wewnętrzne sprawy Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego.

Art.2. Przepisy niniejszej Instrukcji obowiązują wszystkich pracowników Ordynariatu od chwili jej ogłoszenia.

I. Struktura organizacyjna Ordynariatu Polowego

Art.3. Na czele Ordynariatu Polowego stoi Biskup Polowy Wojska Polskiego, który w wypełnianiu swojej pasterskiej misji jest bezpośrednio wspierany przez Wikariusza Generalnego. Kompetencje Wikariusza Generalnego są określone prawem kanonicznym oraz przepisami Statutu Ordynariatu Polowego.

Art.4. Biskup Polowy Wojska Polskiego kieruje Ordynariatem Polowym przy pomocy Kurii Biskupiej. Poza Kurią Biskupią specjalne zadania pełni w Ordynariacie Sekretariat Biskupa Polowego oraz Redakcja pisma "Nasza Służba".

Art.5. Ordynariat Polowy posiada Radę Kapłańską, Kolegium Konsultorów oraz Radę Duszpasterską, które pełnią zadania określone przepisami Kodeksu Prawa Kanonicznego.

Art.6. Dla skuteczniejszego prowadzenia duszpasterstwa wojskowego Ordynariat Polowy jest podzielony na dekanaty odpowiadające rodzajom sił zbrojnych i okręgom wojskowym.

Art.7. Podstawową strukturą organizacyjną w Ordynariacie Polowym, powoływaną dla bezpośredniej realizacji misji duszpasterskiej wśród żołnierzy, jest parafia wojskowa, powierzona proboszczowi jako jej własnemu pasterzowi.

Art.8. Na terenie poszczególnych parafii wojskowych mogą być tworzone także inne ośrodki duszpasterstwa wojskowego, szczególnie przy uczelniach wojskowych, szpitalach wojskowych lub określonych jednostkach Wojska Polskiego, wyposażone w pewną samodzielność duszpasterską, nie będące jednak parafiami wojskowymi. II. Duchowieństwo Ordynariatu Polowego.

Art.9. Prezbiterium Ordynariatu Polowego składa się z trzech grup kapelanów wojskowych zwanych odpowiednio: starsi kapelani, kapelani, kapelani pomocniczy.

Art.10. Starsi kapelani wojskowi są to duchowni inkardynowani do Ordynariatu Polowego lub oddelegowani do dyspozycji Biskupa Polowego przez własnego Biskupa lub przełożonego zakonnego i przyjęci na stałe lub na ściśle określony czas do pracy w duszpasterstwie wojskowym, będący jednocześnie oficerami zawodowymi w Wojsku Polskim.

Art.11. Kapelani wojskowi są to duchowni oddelegowani do dyspozycji Biskupa Polowego przez własnego Biskupa lub przełożonego zakonnego i przyjęci do pracy w duszpasterstwie wojskowym na okres próby lub na

stałe jako pracownicy cywilni Wojska Polskiego.

Art.12.

§1. Kapelani pomocniczy są to duchowni, którzy wykonują stałe zadanie w swojej diecezji lub Instytucie Zakonnym, a za zgodą własnego Biskupa lub przełożonego zakonnego pełnią dodatkowo z nominacji Biskupa Polowego posługę duszpasterską w Wojsku Polskim.

§2. Kapelani pomocniczy są zatrudniani w Ordynariacie Polowym jako pracownicy cywilni Wojska Polskiego na 1/2 lub na 1/4 etatu na okres jednego roku, z możliwością przedłużania umowy.

§3. Zadanie duszpasterskie powierzone kapelanowi pomocniczemu jest w każdym przypadku określone przez Biskupa Polowego w dekreście nominacyjnym.

§4. W odniesieniu do służby wojskowej kapelani pomocniczy mogą być mianowani oficerami rezerwy.

Art.13. Kapelani wojskowi są zobowiązani do przestrzegania prawa kościelnego powszechnego i partykularnego w sprawach związanych z duszpasterstwem i dyscypliną kościelną oraz regulamini wojskowego w sprawach dyscypliny wojskowej.

Art.14. Kapelani wojskowi mają obowiązek stawiać się zawsze na wezwanie Biskupa Polowego bądź Wikariusza Generalnego.

Art.15. Zachęca się wszystkich kapelanów wojskowych do współpracy z Redakcją pisma Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego "Nasza Służba" zarówno poprzez przygotowywanie materiałów do druku jak też przez umiejętne wykorzystywanie otrzymywanych egzemplarzy pisma w duszpasterstwie.

III. Urzędy centralne w Ordynariacie Polowym

Art.16.

§1. Kurię Biskupią Ordynariatu Polowego, zwaną też Kurią Polową, tworzą osoby powołane przez Biskupa Polowego dla zarządzania Ordynariatem oraz dla koordynowania zadań duszpasterskich w Ordynariacie.

§2. W skład Kurii Polowej wchodzi: Oddział Administracji Kościelnej, Oddział Duszpasterski i Oddział Administracji Wojskowej.

§3. Pracą Kurii kieruje Kanclerz Kurii Polowej. §4. Strukturę wewnętrzną Kurii określa Regulamin Kurii Polowej.

Art.17.

§1. Sekretariat, czyli osobiste biuro Biskupa Polowego, przygotowuje i zabezpiecza dokumentację związaną z udziałem Biskupa Polowego w uroczystościach religijnych i patriotycznych oraz ustala terminarz spotkań Biskupa Polowego, wizyt itp.

§2. Pracą Sekretariatu kieruje Sekretarz Biskupa Polowego.

Art.18 .

§1. Redakcja dwutygodnika "Nasza Służba" gromadzi i opracowuje materiały do redakcji pisma oraz prowadzi kolportaż pisma.

§2. Pracą redakcji kieruje Redaktor Naczelny "Naszej Służby", którego mianuje Biskup Polowy.

IV. Zespoły Kolegialne w Ordynariacie Polowym

Art.19. Rada Kapłańska oraz Rada Duszpasterska Ordynariatu Polowego, wspierają Biskupa Polowego w sprawach przewidzianych przez prawo kanoniczne lub zleconych im do opracowania przez Biskupa Polowego.

Art.20. Wybory do Rady Kapłańskiej każdorazowo zarządza Biskup Polowy, ustalając jednocześnie ordynację wyborczą.

Art.21.

§1. Rada Duszpasterska składa się z kapelanów wojskowych oraz wiernych świeckich należących do Ordynariatu.

§2. Duchownych członków Rady Duszpasterskiej powołuje Biskup Polowy według własnego uznania.

§3. Świeckich członków Rady Duszpasterskiej powołuje Biskup Polowy spośród parafialnych duszpasterskich i parafialnych zespołów synodalnych. Art.22. Sesje Rady Kapłańskiej i Rady Duszpasterskiej każdorazowo są zwoływane przez Biskupa Polowego.

Art.23. Inne kwestie związane z pracami Rady Kapłańskiej i Rady Duszpasterskiej rozstrzyga Biskup Polowy do czasu przygotowania dla nich własnych Statutów.

Art.24. Zadania Kolegium Konsultorów, powołanego przez Biskupa Polowego, określone są Kodeksem Prawa Kanonicznego.

Art.25. Komisję Synodalną powołuje Biskup Polowy, szczególnie spośród członków Rady Duszpasterskiej oraz parafialnych zespołów synodalnych.

Art.26. Biskup Polowy może powoływać w razie potrzeby inne zespoły lub komisje, wyznaczając im specjalne zadania.

V. Dekanaty i dziekani

Art.27.

§1. Dekanaty tworzy się dla poszczególnych rodzajów sił zbrojnych i okręgów wojskowych w celu ułatwienia i skoordynowania pracy duszpasterskiej w Ordynariacie Polowym.

§2. Na czele dekanatów stoją mianowani przez Biskupa Polowego dziekani.

§3. W razie potrzeby Biskup Polowy mianuje w poszczególnych dekanatach wicedziekanów, których zadaniem jest wspieranie lub zastępowanie dziekana w wypełnieniu jego misji.

Art.28. Dzekani i wicedzekani okręgów i rodzajów sił zbrojnych są mianowani przez Biskupa Polowego spośród kapelanów wojskowych na okres pięciu lat.

Art.29. Wcześniejsze usunięcie dziekana i wicedziekana z urzędu może nastąpić na skutek słusznej przyczyny, według oceny i decyzji Biskupa Polowego.

Art.30. Dziekan, oprócz obowiązków określonych w prawie powszechnym (kan. 553-555 K.P.K.) jest zobowiązany:

a/ troszczyć się o to, by proboszczowie wojskowi otaczali systematyczną troską duszpasterską wszystkie jednostki i bazy Wojska Polskiego na terenie dekanatu.

b/ organizować raz na kwartał kongregacje dekanalne i im przewodniczyć. Protokoły kongregacji dziekan przesyła do Kurii Biskupiej Ordynariatu Polowego;

- c/ przynajmniej raz w miesiącu kontaktować się z Biskupem Polowym lub Kurią Biskupią;
- d/ przesyłać dokładne sprawozdania z każdej przeprowadzonej wizytacji dziekańskiej. Program wizytacji winien być ustalony z Biskupem Polowym lub Wikariuszem Generalnym oraz złożony w Kurii Biskupiej;
- e/ utrzymywać ścisły kontakt z dowództwem wojskowym w sprawach duszpasterstwa wojskowego;
- f/ informować Kurię Biskupią o przygotowywanych ważnych patriotyczno-religijnych w dekanacie;
- g/ informować Kurię Biskupią o każdej swojej nieobecności trwającej ponad dwa dni.

Art.31. Bez wyraźnej zgody Biskupa Polowego lub Wikariusza Generalnego, dziekani nie mogą:

- a/ dokonywać poświęceń kościołów, kaplic, izb modlitwy oraz cmentarzy;
- b/ załatwiać jakichkolwiek spraw dotyczących Ordynariatu Polowego WP z przedstawicielami innych Ordynariatów Wojskowych;
- c/ podejmować decyzji związanych z inwestycjami ze strony Wojska Polskiego w sprawach remontowych i budowlanych.
- d/ organizować grupowych wyjazdów zagranicznych;
- e/ zawierać umów w sprawie użytkowania kościołów diecezjalnych i zakonnych.

Art.32. Dziekanowi oraz wicedziekanowi zawsze przysługuje pierwszeństwo, bez względu na posiadany stopień wojskowy, także przed księżmi innego dekanatu.

VI. Parafie wojskowe i proboszczowie wojskowi

Art.33. Parafia wojskowa jest to określona przez Biskupa Polowego część diecezji wojskowej powierzona trosce duszpasterskiej proboszcza wojskowego.

Art.34. Granice poszczególnych parafii wojskowych są tak określone, by każde miejsce stacjonowania wojska podlegało jednemu proboszczowi wojskowemu.

Art.35. W zależności od potrzeb duszpasterskich Biskup Polowy może przydzielić do pomocy proboszczowi wojskowemu, zgodnie z prawem kanonicznym, jednego lub kilku wikariuszy parafialnych.

Art.36. Oprócz obowiązków wymienionych w Kodeksie Prawa Kanonicznego proboszcz wojskowy winien:

- a/ troszczyć się o to, by żołnierze w jednostkach wojskowych na terenie powierzonej mu parafii mieli zapewnioną opiekę duszpasterską, a szczególnie możliwość uczestnictwa we Mszy św. w niedziele i święta, udział w regularnej katechezie oraz możliwość indywidualnego spotkania z kapłanem wojskowym;
- b/ współpracować z dowództwem wojskowym dla skoordynowania prac duszpasterskich z planami zajęć żołnierzy;
- c/ szczególną troską duszpasterską otoczyć kadrę oficerską, rodziny wojskowe oraz emerytowanych oficerów Wojska Polskiego i ich rodziny;
- d/ organizować i odpowiednią troską otoczyć kościół i kaplice wojskowe oraz Izby Modlitwy;
- e/ składać wizytę duszpasterską w rodzinach wojskowych zamieszkałych na terenie jednostek wojskowych a także poza terenem wojskowym, jeżeli rodzina o to prosi;
- f/ składać regularne meldunki do Kurii Biskupiej na temat przeprowadzonych oraz przygotowywanych zadań duszpasterskich;
- g/ w sprawach duszpasterskich stosować się do ustaleń podejmowanych podczas kongresów dekanalnych;

Art.37.

§1. Jeżeli parafia wojskowa nie posiada własnego kościoła, proboszcz parafii winien zorganizować dla żołnierzy w kościele parafii miejscowej, w oparciu o specjalne porozumienie z jej proboszczem, Mszę świętą w niedziele i święta o stałej godzinie.

§2. W parafii wojskowej nie posiadającej własnego kościoła kaplica wojskowa może pełnić funkcję świątyni parafialnej.

Art.38. W każdej parafii wojskowej winna być powołana Parafialna Rada Duszpasterska, której zadaniem jest wspierać proboszcza w ustalaniu oraz realizacji zadań duszpasterskich podejmowanych w tej parafii. Skład Parafialnej Rady Duszpasterskiej winin być podany do wiadomości Kurii Polowej.

Art.39. We wszystkich parafiach wojskowych winny działać także Zespoły Synodalne, w których skład mogą wchodzić członkowie Parafialnej Rady Duszpasterskiej. Zadania dla Parafialnych Zespołów Synodalnych określone są w dokumentach dotyczących II Ogólnopolskiego Synodu Plenarnego oraz Synodu Ordynariatu Polowego.

Art.40. Jeżeli proboszcz nie jest w stanie osobiście wypełnić swoich obowiązków parafialnych ze względu na ilość jednostek wojskowych lub znaczne odległości, winien prosić proboszcza miejsca by świadczył stałą pomoc duszpasterstwu wojskowemu.

Art.41. Etaty proboszczów parafii wojskowych, na które są powoływani kapelani wojskowi są zróżnicowane, według następujących zasad: - etat dziekana jest etatem pułkownika; - wśród etatów proboszczów wojskowych niektóre są wyodrębnione ze względu na tradycję lub wagę miejsca jako etat pułkownika; - pozostałe etaty proboszczów i wikariuszy wojskowych są określone jako etaty podpułkownika i majora.

VII. Parafie wojskowo-cywilne przy kościołach wojskowych

Art.42. Przy niektórych kościołach wojskowych utworzone zostały przez Biskupów miejsca parafie cywilne. Ich powołanie oraz wzajemne relacje z duszpasterstwem wojskowym prowadzonym przy tych kościołach określały specjalne umowy.

Art.43. Od momentu powołania Ordynariatu Polowego oraz zorganizowania duszpasterstwa wojskowego w formie parafii wojskowych, parafie cywilne istniejące jednocześnie z parafiami wojskowymi przy tym samym kościele należy określać jako parafie wojskowo-cywilne.

Art.44.

§1. Ordynariat Polowy podtrzymuje zobowiązania Dziekanatu Generalnego w kwestii prowadzenia przez kapelanów wojskowych parafii cywilnych przy kościołach wojskowych. W razie potrzeby lub w przypadku zaistnienia kwestii spornych, mogą być w poszczególnych przypadkach sporządzane nowe umowy.

§2. W każdej parafii wojskowo-cywilnej należy zorganizować i prowadzić oddzielną kancelarię parafialną dla obu grup wiernych.

Art.45.

§1. O wszystkich sprawach dotyczących kościoła wojskowego, jego wystroju oraz prowadzonych w nim działaniach liturgicznych i duszpasterskich decyduje Biskup Polowy. Istnienie parafii cywilnej przy kościele wojskowym nie zmienia w niczym tej sytuacji.

§2. Biskup miejscowy ma własne prawo decyzji i wizytacji, poza sprawami ujętymi w umowie, wyłącznie w kwestiach dotyczących personalnie wiernych parafii cywilnej.

VIII. Ośrodki duszpasterstwa nieparafialnego

Art.46. Przez ośrodki duszpasterstwa nieparafialnego rozumie się określone obszary na terenie parafii wojskowej, które ze względu na specyficzne okoliczności powierzone zostają pieczy duszpasterskiej własnego kapelana, nie będącego jednak proboszczem wojskowym i nie prowadzącego ksiąg parafialnych.

Art.47. Ośrodki duszpasterstwa nieparafialnego są tworzone przez Biskupa Polowego szczególnie w szpitalach i uczelniach wojskowych oraz w określonych jednostkach WP odległych od siedziby parafii wojskowej, dla zapewnienia wiernym w tych środowiskach właściwej opieki duszpasterskiej.

Art.48. Obowiązki kapelanów, o których w art. 46, a szczególnie stopień ich podległości wobec proboszczów wojskowych danego terenu i zasady współpracy z nimi, określa Biskup Polowy.

IX. Kościoły, Kaplice, Izby Modlitwy oraz Cmentarze

Art.49.

§1. Katedrą Polową Wojska Polskiego jest kościół wojskowy pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Warszawie.

§2. Żołnierze Wojska Polskiego wszystkich okręgów i rodzajów broni biorą udział w nabożeństwach w Katedrze Polowej jak we własnej świątyni oraz otaczają ją swoją troską.

Art.50. Kościołem wojskowym jest każda świątynia będąca własnością Wojska Polskiego lub drogą odpowiedniej umowy pomiędzy Biskupem Diecezjalnym a Biskupem Polowym przekazana na stałe dla duszpasterstwa wojskowego.

Art.51.

§1. Kaplicą wojskową jest inny budynek na terenie wojskowym wybudowany lub adaptowany na użytek liturgii.

§2. Wskazane jest tworzenie kaplic wojskowych w jednostkach wojskowych posiadających większą liczbę żołnierzy lub oddalonych od świątyni katolickiej w sposób utrudniający korzystanie z niej.

Art.52.

§1. We wszystkich koszarach należy tworzyć Izby Modlitwy w bezpośrednim sąsiedztwie izb żołnierskich, tak by żołnierze wierzący, nie tylko katolicy, mogli udawać się tam w czasie wolnym od zajęć na modlitwę, lekturę ksiąg i pism religijnych lub na chwilę ciszy.

§2. Izba Modlitwy może też być wykorzystana na indywidualne lub grupowe spotkania z kapłanem w czasie katechezy oraz nabożeństwa.

Art.53.

§1. Cmentarze wojskowe i wojenne podlegają szczególnej trosce kapelanów wojskowych, którzy winni zadbać o porządek na ich terenie, niezależnie od ilości i wyznania pochowanych tam osób.

§2. Proboszczowie wojskowi obowiązani są zgłosić do Kurii Polowej cmentarze wojskowe i wojenne istniejące na terenie powierzonych im parafii wojskowych. W przypadku podejmowania na tych cmentarzach poważniejszych prac, należy konsultować je z Kurią Polową.

§3. Zaleca się proboszczom wojskowym organizowanie na cmentarzach wojskowych i wojennych, z zachowaniem należytej roztropności, nabożeństw za poległych w obronie Ojczyzny.

X. Postanowienia ogólne

Art.54. Kapelani wojskowi są obowiązani do realizacji w pracy duszpasterskiej programów duszpasterskich zatwierdzonych przez Konferencję Episkopatu Polski, Biskupa Polowego Wojska Polskiego oraz Biskupów Diecezji, na których terenie duszpasterstwo jest prowadzone.

Art.55. Kapelani wojskowi są zobowiązani do braterskiej współpracy z księżmi diecezjalnymi i zakonnymi w swoim dekanacie a zwłaszcza do udziału w zjazdach i kongregacjach dekanalnych, pomocy w spowiedzi świętej podczas rekolekcji i pozostałych form współpracy duszpasterskiej.

+Sławoj Leszek GŁÓDŹ Biskup Polowy WP

Warszawa, dnia 7 grudnia 1992 r.